

Pedagogische c.q. Agogische Sensitiviteit

Renée van der Linde

Aan de basis van leren ligt een pedagogische c.q. agogische relatie. Binnen deze relatie speelt Pedagogische c.q. Agogische Sensitiviteit een grote rol. Pedagogische c.q. Agogische Sensitiviteit is een begrip dat pedagogen en agogen direct herkennen en zich moeilijk laat vatten in verbale taal. Zoals in het volgende gesprek tussen een student van de lerarenopleiding en zijn praktijkbegeleider. Het gesprek gaat over het moment dat de leraar en de klas elkaar lijken te 'betoveren'. De leerlingen en de leraar zijn op en top betrokken in een leerproces. *'Hoe doe je dat?'* vraagt de student. *'Tja ...eigenlijk weet ik het niet, een kwestie van 'timing' en 'fingerspitzengefulh'.'*

Direct valt op dat de begeleider woorden te kort komt om uit te leggen aan de student wat hij precies bedoelt en hoe de student zich hierin kan trainen. De leraar kan niet uitleggen (is zich niet bewust van) wat en hoe hij zijn Pedagogische c.q. Agogische Sensitiviteit vorm geeft. Met de woorden 'timing' en 'fingerspitzengefulh' beschrijft de leraar zijn Pedagogische c.q. Agogische Sensitiviteit, zijn gevoeligheid voor (de schoonheid van) een 'socioaesthetic play' binnen een pedagogische c.q. agogische relatie en de mogelijkheid dit spel op een adequate manier te 'voeden' (Manifold, 2004). Voor veel pedagogen is Pedagogische c.q. Agogische Sensitiviteit nauw verwant is aan 'flow' ervaringen (Csikszentmihalyi, 1999). Het lectoraat 'Vernieuwende Opleidingsmethodiek en -didactiek' is gestart om met behulp van foto's, video-opnamen, verhalen, gedichten, digital storytelling e.d. het fenomeen Pedagogische c.q. Agogische Sensitiviteit in beeld te brengen. Binnen het lectoraat worden de onderstaande dimensies van Pedagogische c.q. Agogische Sensitiviteit (als variatie op de esthetische sensitiviteit die Weggeman, 2003, pp. 160 - 162 formuleert) onderscheiden:

- **Robuustheid:** iemand met een hogere Pedagogische c.q. Agogische Sensitiviteit zal semi-permanent alert zijn op en open staan voor de (non)schoonheid van pedagogische c.q. agogische relaties waarmee hij spontaan in aanraking komt of die hij actief opzoekt. Een robuuste Pedagogische c.q. Agogische Sensitiviteit - in tegenstelling tot een vluchtige Pedagogische c.q. Agogische Sensitiviteit - stelt iemand in staat om langdurig, bewust of onbewust, het pedagogisch c.q. agogisch perspectief te operationaliseren.
- **Breedte:** iemand met een brede Pedagogische c.q. Agogische Sensitiviteit zal gevoelig zijn voor de schoonheid van een uitgebreid scala van materiële producten en immateriële processen die gebruikt worden binnen, voortkomen uit c.q. plaats vinden binnen een pedagogische c.q. agogische relatie.
- **Scherpte:** iemand met een scherpe Pedagogische c.q. Agogische Sensitiviteit zal in staat zijn om kleine pedagogische c.q. agogische verschillen en nuances waar te nemen.
- **Tolerantie voor naïviteit en complexiteit:** iemand met een tolerante Pedagogische c.q. Agogische Sensitiviteit is in staat om hoge esthetische waarde toe te kennen aan simpele pedagogische c.q. agogische producten en eenvoudige pedagogische c.q. agogische processen (bron: Jansen, 2005).

Training tot ondersteuner bij de ontwikkeling van Pedagogische c.q. Agogische Sensitiviteit

Het lectoraat 'Vernieuwende Opleidingsmethodiek en -didactiek' biedt ondersteuning aan pedagogen, opleiders, coaches, leraren, social workers e.d. bij bewustwording en verbetering van de eigen Pedagogische c.q. Agogische Sensitiviteit.

Opbouw van de bijeenkomsten

De ondersteuning bij de bewustwording en verbetering van de eigen Pedagogische c.q. Agogische Sensitiviteit bestaat uit één oriëntatiebijeenkomst van een dagdeel, vier

feedbackbijeenkomsten van een dagdeel en één presentatiebijeenkomst van een dagdeel. Na de oriëntatiebijeenkomst vinden de feedbackbijeenkomsten plaats met een interval van 2 à 3 weken. In de tussentijd is het de bedoeling dat de deelnemers video-opnamen van zichzelf laten maken (of van elkaar) in de eigen werksituatie en de opnamen voorbereiden voor de eerstvolgende feedbackbijeenkomst. Tijdens de presentatie bijeenkomst wordt een persoonlijk thema rondom Pedagogische c.q. Agogische Sensitiviteit gedemonstreerd. Aantal bijeenkomsten: zes bijeenkomsten van vier uur. Aantal deelnemers: maximaal 8 personen en minimaal 4 personen. Leden van de ondersteuningsgroep voor Pedagogische c.q. Agogische Sensitiviteit zijn Hans Jansen en Renée van der Linde. Aanmelden voor de training bij: Marjo Jansen, secretaresse van het lectoraat 'Vernieuwende Opleidingsmethodiek en -didactiek', Buitengaats 13, 1186 MB Amstelveen, tel: 020-441 05 21, e-mail: marjojansen@euronet.nl en FCC.

Instapvoorwaarden

- De deelnemers moeten kunnen beschikken over een videocamera, videobandjes en VHS-band.
- De deelnemer is in staat de video opnamen over te spoelen naar een VHS-band.
- De deelnemer is in de gelegenheid zichzelf te laten filmen binnen de eigen werksituatie.

Voorwerk voor de oriëntatiebijeenkomst

Neem foto's, filmpjes, plaatjes, (geschreven of vertelde) verhalen, gedichten, voorwerpen en muziek cd's mee die voor jou een relatie hebben met Pedagogische c.q. Agogische Sensitiviteit.

Kosten

Zes halve dagen interne of externe verrekeningskosten per deelnemer, kosten lunch en kosten materiaal (interne verrekening € 55,- per docentuur, lunchkosten € 6,-, materiaalkosten pm en externe verrekeningskosten via offerte).

Training tot ondersteuner bij de ontwikkeling van Pedagogische c.q. Agogische Sensitiviteit

Aan de basis van deze training ligt de Pedagogische c.q. Agogische Sensitiviteit van de Ondersteuner In Training (OIT) zelf. De Ondersteuner In Training is zich bewust van zijn eigen ontwikkelingen en performance binnen pedagogische c.q. agogische relaties en is in staat de Pedagogische c.q. Agogische Sensitiviteit en de performance daarvan te laten ontvouwen bij de deelnemers. De Ondersteuner In Training weet rondom Pedagogische c.q. Agogische Sensitiviteit zijn leervragen te formuleren, informatie te verzamelen en ervaringen en vaardigheden op te doen binnen het eigen werkveld. De Ondersteuner In Training is in staat te reflecteren op zijn performance om vandaar uit weer leervragen te formuleren. De Ondersteuner In Training is vertrouwd met het gebruik van video-opnamen in groepen (bijvoorbeeld opgeleid tot School Video Interactie Begeleider). De Ondersteuner In Training zal zich herkennen en willen ontwikkelen in de vier dimensies van Pedagogische c.q. Agogische Sensitiviteit. Het lectoraat 'Vernieuwende Opleidingsmethodiek en -didactiek' biedt een training aan om ondersteuner bij bewustwording en verbetering van de Pedagogische c.q. Agogische Sensitiviteit te worden. Deze training tot ondersteuner wordt aangeboden aan pedagogen, opleiders, coaches, leraren, social workers e.d.

Opbouw van de training

- (1) De Ondersteuner In Training volgt de ondersteuning bij de bewustwording en verbetering van de eigen Pedagogische c.q. Agogische Sensitiviteit bestaande uit één oriëntatiebijeenkomst van een dagdeel, vier feedbackbijeenkomsten van een dagdeel en één presentatiebijeenkomst van een dagdeel. In totaal 24 uur.

- (2) De Ondersteuner In Training organiseert en voert samen met een lid van het centrum voor Pedagogische c.q. Agogische Sensitiviteit minimaal één keer de ondersteuning bij de bewustwording en verbetering van Pedagogische c.q. Agogische Sensitiviteit uit. Deze ondersteuning bestaat uit één oriëntatiebijeenkomst van een dagdeel, vier feedbackbijeenkomsten van een dagdeel en één presentatiebijeenkomst van een dagdeel uit. In totaal 24 uur.
- (3) De Ondersteuner In Training organiseert en voert zelfstandig minimaal één keer de ondersteuning bij de bewustwording en verbetering van Pedagogische c.q. Agogische Sensitiviteit uit. Deze ondersteuning bestaat uit één oriëntatiebijeenkomst van een dagdeel, vier feedbackbijeenkomsten van een dagdeel en één presentatiebijeenkomst van een dagdeel uit. In totaal 48 uur.
- (4) De Ondersteuner In Training volgt in de periode van het uitvoeren van onder de '2' en '3' gemelde activiteiten een supervisie-traject bij een lid van het centrum voor Pedagogische c.q. Agogische Sensitiviteit.

Aantal bijeenkomsten: drie maal zes bijeenkomsten van vier uur en (individueel) vier bijeenkomsten van anderhalf uur. Leden van de ondersteuningsgroep voor Pedagogische c.q. Agogische Sensitiviteit zijn Hans Jansen en Renée van der Linde. Aanmelden voor de training bij: Marjo Jansen, secretaresse van het lectoraat 'Vernieuwende Opleidingsmethodiek en -didactiek', Buitengaats 13, 1186 MB Amstelveen, tel: 020-441 05 21, e-mail: marjojansen@euronet.nl en FCC.

Instapvoorwaarden

- De deelnemer is vertrouwd met het gebruik van video-opnamen in groepen (bijvoorbeeld opgeleid zijn tot School Video Interactie Begeleider).
- De deelnemer beheerst de technische aspecten rondom filmen en monteren.
- De deelnemer kent de privacy aspecten rondom het gebruik van video-opnamen en past deze toe.
- De deelnemers moet permanent beschikken over een videocamera, videobandjes en VHS-bandjes.
- De deelnemer is in de gelegenheid zichzelf te laten filmen binnen de eigen werksituatie.

Kosten

Tweeëntwintig halve dagen interne of verrekeningskosten per deelnemer, kosten lunch en kosten materiaal (interne verrekening € 55,- per docentuur, lunchkosten € 6,-, materiaalkosten pm en externe verrekeningskosten via offerte).